

Universitätsbibliothek Paderborn

**Antiqvissima Fides Et Vera Religio. Christianam Fidem
Mox à Primis mundi exordijs ad hæc usq[ue] tempora
durasse eamq[ue] ueram & indubitatum esse, Heinrychi
Bullingeri Apodixis, siue clara & t ...**

Bullinger, Heinrich

Tigvri, 1544

VD16 B 9603

Delectos Christi Iesu apostolos antiquam ha[n]c fidem prædicasse,
ipsamq[ue] salutem & uitam non in ullo quām Iesu Christo annunciasse
mundo. Cap. XI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35388

ANTIQUISSIMA FIDES

substantia, usque ad nouissimū diem, in quo, cum
cādem rursus apparebit in nubibus cœli, iudicatu-
rus uiuos & mortuos. In eo iudicio transferet os-
mnes eos qui hanc uitam pie & sancte transege-
runt, integros (sicut & ipse integer in coelos rece-
ptus est) cum anima & corpore ad uitam semi-
ternam. Contra uero omnes eos anima & corpo-
re æternæ damnationi mancipabit, qui iustitiæ &
ueritati Christi refragantes, & in serpētis antiquæ
ambulantes semitis, impietati & iniustitiæ sese
emanciparunt. Atque tum demum perfecte con-
summabitur salus nostra, cum uidelicet filij dei
integri anima & corpore sempiterna cum deo
perfruentur requie, per meritum domini nostri
Iesu Christi. Cui sit gloria, honor & imperium in
omnia sæcula, Amen.

*Delectos Christi Iesu apostolos antiquam hāc fidem
prædicasse, ipsamq; salutem & uitam non
in ullo quam Iesu Christo annun-
ciasse mundo.*

C A P. XI.

*Fides apo-
stolica.*

AD hunc ergo modum per Christum expli-
ta sunt omnia, quæ Prophetæ instinctu diui-
ni numinis de ipso uaticinati sunt: sic ipse quoq;
factus est plena satisfactio, iustitia, uirtus & salus os-
mum credentium. Est enim agnus ille dei, qui
mox à mūdi primis initijs immolatus est, hoc est,
cuius agni uirtus ac redēptio omnes eos, qui om-
nibus sæculis spem ac fiduciam suam in benedi-
cto

Eto semine collocarunt, uere purgauit. In eo itaq; solo uera nostra salus nititur, atq; in hoc summa est ueræ & infallibilis nostræ religionis. Quicunq; hanc inuerterit aut maligne deprauarit, ab eo quoq; deus oculos suos auertet. Quicunq; huic de suo addiderit aliquid, ei quoq; adiūciet potentissimus deus dexteram suam ultricem. Quicunq; autem subtraxerint hinc quipiam, ihs quoq; uitam subtrahet dominus. Beatissimi uero felicissimiq; illi sunt qui in sancta hac simplicitate & puritate religiose ambulant, ac in ea perseverant ad finem usq; uitæ, qui inquam uerbum dei audiunt & faciunt, quorum unica spes Iesus Christus est.

Hanc ueram & sempiternam salutem, uoluit *Vocatio* dominus per suos ministros, ad id muneric ele- positorum Etos & destinatos, omnibus populis ac gentibus & eorundē annuntiari atq; proponi: quippe qui omnibus sa munus. nandis uenerat. Annuntiari uero atq; proponi uoluit per sacrosancti Euangeliū prædicationē, sacra mentorumq; administrationē. Idcirco enim dum adhuc uiueret necdum sese pro nobis in mortem obtulisset, apostolos sibi delegit, qui omniū eius cum dictoruū factoruū essent testes. Quos (ut maiori fructu delegatum sibi officium facerent) summa diligentia instituit, nec quicquam eorū ipsos clauit, quæ ad incolument & salutem ecclesiæ pertinere uidebantur. In euangelio enim ad apostolos dicit: Vos amici mei estis, si feceritis quæcunq; ego præcipio uobis. Non posthac dico uos seruos: quia seruus nescit, quid faciat Dominus.

ANTIQUISSIMA FIDES

Vos autem dixi amicos, quia omnia quæ audiuita patre meo, nota feci uobis. Verum cum propter humani corporis imbecillitatem adhuc corda habent crassiora, ac ideo dictorum Christi minus essent & capaces & memores, absurdaque multa fibi de regno Christi imaginarentur, terrenū quodam imperium somniantes, præcepit illis ne discederent Hierosolythis, sed ut expectarent promissionem patris, nimirum spiritum sanctum. Hunc uenit spiritus. In quinquagesima post suam resurrectionem die, quæ decima erat post ascensionem domini, Maij mensis uero decima quinta, fideliter promissa prestantis, misit: quo illuminati, uarijs loquuntur sunt linguis, omnium eorum iam memores, quæ dominus ipsis prius præceperat. Nam spiritus sanctus non noua apostolos imbuit doctrina, sed eam quam dominus Iesus ex lege & prophetis tradiderauit, refricans reduxit in memoriam, sed & illam ipsam illustrauit & cordibus ipsorum penitus infixit. Nam sic dicit in euangelio dominus: Paracletus autem ille, qui est spiritus sanctus, quem spiritum mittere pater meo nomine, ille uos docebit omnia, & suggeret uobis omnia quæcunque dixi uobis. Ergo dum adhuc apud discipulos ageret dominus ac omne passionis suæ negotium ipsis explicaret, moerore conturbati, portare non poterant, ut ipse in Euangelio dominus ait, quæ adhuc fuerant dicenda. Posteaquam uero è terris exaltatus esset in cœlos, inde spiritum ipsis misit, ac illum ipsum spiritum, quo prius imbuti fuerant

rant sancti dei prophetæ, is uero ipsos inducebat in omnem ueritatē doctrinamq; Christianæ fidei absolutissimam.

Cum uero apostoli sancto Christi spiritu iam De apostolis donati & ad functionem suam obeundam sic sa- lica doctrina tis instructi essent, intrepide illam prædicationem na- exorsi sunt, quæ ut uni Christo tribuit omnia, ita uera duntaxat fide percipitur, & quam hisce uer- bis mandarat dominus dicens, Ite in orbem uni- uersum & prædicate euangelion omni creaturæ: qui crediderit & baptizatus fuerit, saluus erit, &c. Quibus uerbis utraq; illa potissima complexus est capita quæ apostoli ministerio suo tractarunt, prædicationem uidelicet euāgeliū & fidei in Chri- stum Iesum, ac administrationem sacramētorum. Qualis autem fuerit prædicatio siue doctrina a- postolica, docetur & elucescit in Actibus aposto- lorum. Sed ut nos quoq; breuem eius summam contexamus. Prædicarunt apostoli pœnitentiam emendationemq; uitæ & remissionem peccato- rum per Iesum Christum. Hoc est, ut paulò copio- sius & apertius loquar, docuerunt uniuersum ge- nus mortalium perditum, potestati dæmonis uin- culisq; peccatorum innexum, maledictum atq; damnum esse. Deum uero ex gratia nostri mi- sertum, misisse in mūdum filium suum dilectum qui assump̄ta carne nostra, innocēs moreretur pro noxijs, morteç sua nos uiuificaret, & sanguine suo nos ab omnibus ablueret sordibus, ut omnis qui in illum credit non pereat, sed habeat uitam

ANTIQUISSIMA FIDES

eternam. Hanc uero doctrinam suam demonstrabant & comprobabant testimonijs legis & prophetarum, euincentes Iesum Christū crucifixum, quem ipsi prædicabant illud ipsum esse semen benedictum, quod deus patribus promiserit. Quod si cui libet exemplis edoceri euidentioribus, inueniet duorum maximorum apostolorum Petri in quam & Pauli contiones binas, alteram in Actis apostolorum cap. 2. alteram uero in Actis cap. 13. Atq; in posteriore hac sua diuus Paulus negotiū sanctissimæ fidei nostræ mire extollens altissime repetit, concinnaq; expositione deducit illud à temporibus Abrahæ usq; ad Dauidem, à Dauidē rege usq; ad Ioannem Baptistam. Simul autem ostendit quod Christus dominus noster passus sit, mortuus sepultus, ac tertia rursus die à mortuis ex citatus: quæ omnia mox comprobat propheticis scripturis: postremo autem huiusmodi epilogō cōcludit, Notum igitur uobis sit uiri fratres, quod per hunc uobis remissio peccatorum annuntiatur: Et ab omnibus, à quibus non potuistis per legem Mosis iustificari, per hunc omnis qui credit iustificatur. Huic concioni Paulinæ per omnia similis est & concio siue oratio S. Petri, cuius modo meminimus. Imò uniuersa apostolorū doctrina huic unice tendit, & hunc scopū unice præfixū habet. Ex eo autem deducunt iam & doctrinam de pœnitentia & uitæ emendatione, itē de peccatorum pœnis atq; supplicijs. Hinc quoq; orationes suas formant, quibus scelera et sceleratos accusant

&

& corripiunt, quibus cessantes urgent atque exhortantur, quibus item consternatos erigunt & consolantur, quibus denique instituunt sanctos in omnibus operibus bonis, quorum fons uberrimus fiducia est.

Sacramenta vero duo sunt, quae ab ipso domino De sacrae no Iesu instituta & apostolis commendata sunt, mentis quia ut ea passim in ecclesijs exercentes celebrarent, *Batus usi sunt primum uidelicet, & Cœna dominica. De baptis- apostoli.*
mo autem sic loquitur dominus apud Matth. Data Matth. 28o
est mihi omnis potestas in cœlo & in terra. Eun-
tes ergo docete omnes gentes, baptizantes eos in
nomine patris, & filij, & spiritus sancti: docentes
eos seruare omnia quæcunque præcepi uobis. Sa-
cramentum alterum in nouissima sua cœna insti-
tuit, de cuius institutione ac ritu Euangelica histo-
ria talia refert: Vescentibus autem eis, accepit Iesus Matth. 26o
panem, & cum egisset gratias, fregit, deditque discipu-
lis, dicens: Accipite, comedite, Hoc est corpus meum.
Et accepto poculo, gratijs actis, dedit illis, dicens:
Bibite ex hoc omnes, Hic est sanguis meus, qui est
noui Testamenti, qui pro multis effunditur in re-
missionem peccatorum. Huiusmodi vero sacramen-
tis sub externa & uisibili specie exhibitis, quo no-
stræ inscitique, tarditati, infirmitatique consuleretur, uo-
luit benignus dominus cœlestes & inuisibilis gra-
tiæ suæ thesauros nobis repræsentari, ac quasi ob-
oculos ponere, non ut mentem & animum uisibi-
libus hisce (que semper in sua substantia manent
nec transmutantur) intenderemus, affigeremusque,

I

ANTIQUISSIMA FIDES

sed ut sublatis in altum animis, ea quæ symbolo
uisibili significata repræsentatur, uera fide appre-
hendentes ueneraremur, ac perfrueremur etiā. Hu-
iusmodi præterea sacramentis dominus gratiā, be-
nignitatē & beneficentiā suam nobis annūciare,
probare, ac ueluti testimonio quodam attestari uo-
luit, quod uidelicet seipsum nobis cum omnibus
donis suis donet, quod ipse nos purificet, & pecca-
ta nostra abluat, quod ipse animas nostras corpo-
re & sanguine suo cibās ac potās reficiat, atq; nos
sibi communione & societate indissolubili uniat.
Quo sit, ut ipse uiuat in nobis, et nos in ipso. Atq;
hæc quidē omnia non tantū imaginantur, sed sen-
tiunt fideles, si modo fidem habeāt uerā, & sacra-
mentum celebrent legitime. Alioqui enim per se
non cōiungit nos deo externa sacramentorū par-
ticipatio, nisi per fidem illis cōmunicemus. Nam
Act. 15. iuxta S. Petri sententiam, Fide purificantur corda
nostra.

Huiusmodi deniq; sacramentorum institutione
uoluit dominus retinere inter mortales memoria
donorum ac beneficiorū suorum uberrime nobis
collatorum, ne unquā nos illorū obliuisceremur,
dum scilicet illa perpetuō ceu publica inter morta-
les testimonia & memoracula extant, admonētia
nos interim gratitudinis, ut pro acceptis beneficijs
perpetuas agamus gratias, laudemusq; bonitatē
domini in sæcula. Postremo instituit dominus sa-
cramenta, ut uisibilibus signis populum suum in
unam colligeret Ecclesiā, & ut suos debiti admo-
neat

neat officij, nempe quod omnes in unum corpus coadunati mutuo nos diligere, & innocentiae iustitiaeq; studere debeamus. Verum illa omnia copiosius & plenius explicantur in scriptis apostolorum. Qui insuper hæc sancta domini sacramenta religiose, summa fide, sincere & simpliciter atque extra additionem proprij inuenti, & ipsi usurparunt, & Ecclesijs dei sic tradiderunt administraruntq;. De baptismo multa reperiuntur exempla in Actibus apostolicis. Cœna domini nostri Iesu Christi abusi fuerat Corinthij, puritate et simplicitate prima non nihil uitiata: quos ut in uiam reduceret Paulus, non alijs utitur medijs, quam simplicibus uerbis ac traditione institutioneq; prima domini nostri Iesu Christi, qua cōtentius, prorsus nihil de suo adtexuit, quemadmodum i. Corinth. 11. legimus.

Ad hunc itaq; modum sanctissimi apostoli, per *Ecclesiad* prædicationem Euangelij & sacramentorum admiringationem celebrationemq; omnes populos ac gentes in ecclesiam, cuius caput Christus est, pertrahentes collegerunt, adde & cōseruarunt & außerunt amplissime. Hanc insuper nullis alijs auctoribus ritibus & ceremonijs onerarunt. Nam in Actis apostolorum cap. 2. ubi absolutissima formula ueræ Christianæ ecclesiæ proponitur, inuenimus, cernimusq; ante omnia uocationem & missionem apostolorum: ex quibus diuus Petrus primus omnium Euangelium populo annūtiat, docens pœnitentiā & remissionem peccatorum

ANTIQUISSIMA FIDES

in Christo Iesu. Deinde uero baptizat illos qui non
mina dederant Christo, & cupiebant eius nomi-
ne & populo per omnia censeri. Mox autem
sequitur, quod qui iam Christiani facti erant per-
seuerarint in doctrina Apostolorum, in commu-
nicatione, in fractione panis, & precationibus.
Quo in loco sufficienter satis & expresse nobis
enumerantur præcipua Christianæ Ecclesiæ, & fi-
dei capita. Doctrina nimurum de pœnitentia &
remissione peccatorum in nomine Christi, Ba-
ptismus, perseuerantia, & proficiendi studium in
doctrina Christi, Oratio siue preces, Cœna do-
minica, quam in præsenti appellat Fractionem
panis, & Communicatio, quæ comprehendit dile-
ctionem, humanitatem, & omnia misericordiæ
opera. Cæterum quod Actorum 15. paucula his
adisciuntur, ubi uidelicet Gentibus præcipitur ut
abstineant à sanguine & suffocato, ad tempus id
quidē factum apparet, certe, ut per leuicula hæc &
obseruant facillima, maiora scandala cauerentur.
Alioqui enim omnes Apostoli, & in primis di-
uis Paulus, omnes ecclesias summo cum studio
adhortati sunt, ut in hac doctrina Ecclesijs tradita
constanter perseuererent, caueant autem sibi dili-
gentissime ab additionibus siue traditionibus, no-
nisq; hominum doctrinis. Nihil enim esse quod
æque à recto tramite homines abstrahat. Id quod
Paulinæ Epistolæ passim testantur: præcipue uero
in Epistola ad Colossenses 2. cap. item ad Philip-
penses 3. capite. & in 1. Timoth. 4. & 5. cap. Rur-
sus

sus Titum 1. cap. Ita autem nunc constat, quod Apostoli domini nostri Iesu Christi nihil noui, id est, nullum nouum doctrinæ genus docuerūt, sed illud duntaxat populis suæ fidei commissis tradiderūt, quod ut omnibus Gentibus traderent, à domino Iesu Christo acceperunt.

EPILOGO COLLIGITVR
*quod fides Christiana, uera, antiqua, & indubitata
 fides & religio sit, quæ semper uincens firmissime
 sit perduratura, oppressis omnibus alijs
 religionibus.*

HAEC sacrosancta, ueneranda, certa & incontaminata fides, quam dominus per eleetissima sua organa Apostolos in omnium gentium corda plantauit, & per totum terrarum orbem florere fecit, protinus sanè post sanctorum Christi apostolorū decessum uarijs artibus à multis & nepharijs hominibus grauiter petita est. Exoriebantur enim uiri praui, & corruptores, qui pernicioſas opiniones gignentes, atque superstitiones uarias reparantes, letales inducebant, atq; excitabant sectas. Simul autem crudelissime sauebat in Ecclesia tyrannorum gladius, persequunturibusq; truculentissimis exercebantur, imò excindebant ferè sancti. Verum in hisce periculis & difficultibus omnibus perpetuò superauit uitæ ueritas. Tametsi enim ciues urbis satanæ & ueteris serpentis, iuxta ingenium indolemq; patriarchæ sui Caini, cæderent, discerperent, & atro-